

Csütörtöki idő: Élénkebb szél. Sok helyen, kivált az ország nyugati felében és a Felvidéken eső. — A hőmérséklet kissé csökken.

Ára 10 fillér

MAGYAR LAJOK

Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 53 (2620) sz. Szerda

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 március 5

Papen átadta Hitler személyes üzenetét a török köztársasági elnöknek

A német külön-követ visszatért Ankarából Isztambulba

Istanbulból jelenti a NTL.: Az ankarai rádió jelenti: A török köztársaság elnöke Csanghaj, kastélyában fogadta Papen német nagykövetet. A nagykövet a Führer személyes üzenetét adta át az elnöknek. Az elnök nagy figyelemmel hallgatta az üzenet tartalmát és felkérte a nagykövetet, hogy adja át a köszönetét a Führernek ezért az udvariassági tényért. A találkozón Saradzoglu török külügyminiszter is jelen volt.

Anglia szakított Bulgáriával

Az angol követség tagjai különvonaton hagyták el Szófiát

Szófiából jelenti a MTL.: A bolgár hatóságok különvonatot készítenek elő az angol követség személyzete számára. Maga a követ még néhány napig Szófiában marad.

Isztambulból jelenti a NTL.: A német különkövet, aki repülőgépen vitt üzenetet Ankarába, kedden visszaérkezett Isztambulba.

Kikéri útlevelét a szófiai angol követ

Anglia a szigorú blokádot kiterjeszti Bulgáriára is

Belgrádból jelenti: Ide érkezett jelentések szerint a szófiai angol követ szerdán kikéri útlevelét és ezzel megszakad a diplomáciai kapcsolat Bulgária és Anglia között. Szófiából érkezett legújabb jelentések szerint mindazoknak a személyeknek, akik el akarják hagyni Bulgáriát, fel kell mutatni a bolgár vízumot kívül a német hatóságok hozzájárulását is. Hír szerint Anglia a szigorú blokádot Bulgáriára is kiterjeszti

Szófiából jelenti a MTL.: A bolgár

hatóságok különvonatot készítenek elő az angol követség személyzete számára. Maga a követ még néhány napig Szófiában marad.

Kiutasították Bulgáriából a belga, lengyel és holland száműzött kormányok képviselőit.

Szófiából jelenti a NTL.: Hír szerint a belga, holland és lengyel száműzött kormányok képviselőit bolgár részről felszólították, hogy hagyják el az országot, mert ott tartózkodásuk nem kívánatos.

Boris király a német katonák között

Szófiából jelenti: (NTI) Boris bolgár király vasárnap polgári öltözetben néhány helyen megfigyelte a német katonák átvonulását. Egyik helyen a német katonák felismerték és lelkesen üdvözölték. A király elbeszélgetett a katonákkal és a tisztekkel és élénken érdeklődött hadianyag és élelmezési ellátásuk iránt, majd névvalírásokat adott a katonáknak.

A bolgár nép szívélyesen fogadja a német csapatokat.

Szófiából jelenti: (NTI) A lapok a német csapatok bevonulásáról szóló tudósításaikban kiemelik, hogy a bolgár nép milyen lelkesedéssel és örömmel üdvözölte az országba érkező német csapatokat.

Anglia terveit hiúsították meg a németek a bulgáriai bevonulással.

Berlinből jelenti: (NTI) Német csapatok Bulgáriába való áthelyezését

azok az okmányok tették szükségessé, amelyek Anglia terveiről Németország birtokába jutottak. Kedden a Wilhelmstrassen a külföldi újságírók kérdésére kijelentették, hogy a német csapatok az ország biztonsága és az angol tervek megakadályozása érdekében vonultak be Bulgáriába.

Német részről ehhez még hozzáfűzik, hogy ha a csapatkötelekek ilyen feladatot kapnak, magától értetődően, ennek megfelelően kell felfegyverezni azokat. Ez a kijelentés élénk cáfolata annak a hírek, mely szerint olyan csapatok küldéséről lenne szó, amelyek erő és felfegyverzettség feljében túl lennének ezen a feladat körén.

Moszkva nyugodtan vette tudomásul a németek bulgáriai bevonulását.

Belgrádból jelenti: (Budapesti Tudósító) A Politika berlini munkatársa német megítélés alapján közli a szovjet kormányának a bulgáriai helyzet-

tel kapcsolatos jegyzékét. A tudósító szerint a moszkvai állásponttal kapcsolatban megállapítják, hogy mindenütt ismeretes a német csapatoknak

Göring és Antonescu tárgyalásokat folytattak Bécsben

Katonai természetű tárgyalások indultak Németország és Románia között

Bécs. (Német TI) Göring Herman birodalmi tábornagy szerdán 11 óra tájban Bécsbe érkezett és azonnal az aszpeni repülőtérre ment, ahol 11 óra 20 perckor leszállott a Bukarestből érkező Antonescu román államvezető repülőgépe. A repülőtéren felsorakozott a légi erő díszszázada és megjelent a fogadáson Baldur von Sirach birodalmi helytartó, Jury körvezető birodalmi helytartó, továbbá a hadsereg, az állam és a párt képviselői közül többen. A birodalmi tábornagy vendégét közvetlenül a megérkezés után gépkocsin az Imperial szállóba kísérte. A bécsi lakosság szívélyesen köszöntötte a gépkocsiban helyfoglaló előkelőségeket.

Délben megbeszélés kezdődött a bi-

rodalmi tábornagy és a román államvezető között.

Bécsből jelenti: (Német TI) Göring birodalmi tábornagy és Antonescu román államvezető bécsi találkozásával kapcsolatban berlini politikai körökben úgy vélik, hogy a megbeszélések nem annyira gazdasági és politikai, mint inkább katonai kérdések körül forognak. Mint mondják, a legszűkebb megbeszélésen résztvett Gerstenberg ezredes, a bukaresti német légi-attasé.

Antonescu kíséretével Bécsbe érkezett Dimitriu gazdasági államtitkár, Elefterescu ezredes kabinetfőnök. Ertesülés szerint Antonescu államvezető délután négy órakor indul vissza Bukarest felé.

Behívták Jugoszláviában 23—49 éves katonaköteleseket

Budapest. Az Új Nemzedék írja: Belgrádból közlik, hogy egész Jugoszláviában falragaszok jelentek meg, amelyek az illetékes hatóságoknál való jelentkezésre szólítják fel az 1898—1918 között született katonakötelesfiakat.

Eden a görög királynál

Németország és Görögország között változatlan a helyzet

Athénből jelenti a Budapesti Tudósító: Eden angol külügyminiszter kedden folytatva tanácskozásait a vezető görög személyiségekkel. Délben György görög királyt látogatta meg, a miniszterelnök és a vezérkari főnök társaságában. Ezután a görög király ebédel adott Eden tiszteletére.

A Wilhelmstrassen nem tudnak a görögök békekísérleteiről.

Berlinből jelenti: (MTI) Az olasz-görög háborús viszályban való állítólagos békeközvetítésről terjesztett külföldi híresztelésekkel kapcsolatban Berlinben megállapítják, hogy ezek a híresztelések, azoknak a találgatásoknak a sorába tartoznak, amelyek időről-időre minden konfliktussal

kapcsolatban bizonyos kényszeredettséggel felbukkannak. A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatban kijelentették, hogy semmit sem tudnak arról, hogy a görög kormány valamilyen diplomáciai akciót kezdett volna.

Külföldi lapoknak azzal az állítással kapcsolatban, hogy az athéni német követ hosszabb megbeszélést folytatott a görög miniszterelnökkel, Berlinben kijelentették, hogy erről a birodalmi fővárosban mit sem tudnak. A Berlinben tartózkodó külföldi újságírók között sok szó esett a német-görög viszonyról. Berlini politikai körökben ezzel kapcsolatban arra utalnak, hogy Németország és Görögország között változatlanul rendez diplomáciai kapcsolat áll fenn.

Uj magyar kereskedők az új magyar életben

Egyre többször hangzik el illetékes helyről a figyelemztetés: a jelenlegi gazdasági nehézségeket, az elemi csapások által okozott károkat csak a nemzet teljes, önkéntes fegyelmezésével küzdhetjük le. Ez a fegyelmezés pedig elsősorban nem a törvényektől függ, nem belőlük fakad, hanem abból a nemzeti hivatástudatból, amelyet csak a válságos történelmi idők szítanak fel a nemzet lelkében.

A törvények útát mutatnak, egyenes, biztos rendszert biztosítanak, de a törvény egyenes útjai mellett még sok más út is lehetséges. Ezek a mellékutak egyéni, önző szempontból sokkal könnyebbek, viszont annál inkább veszedelmesebbek és kártékonyabbak a nemzetközösség szempontjából. Ami a törvény egyenes, biztos útján megtart, ami a köz elsőrendű érdekeit az egyén önzésével szemben biztosítja, az éppen a nemzet fegyelmezésége. Ez tulajdonképpen a törvény életé leke.

Amilyen könnyű ezt a tételt felállítani és kézenfekvővé tenni, éppen olyan nehéz a nemzetgazdaság minden vonatkozásában végiggondolni és még nehezebb az emberekbe belenevelni, következetesen érvényesíteni.

A nemzet gazdasági szervezete

olyan komplikált gépezet, hogy sokszor a legkiválóbb szakértő is tanácsátalanul áll hibáit, zökkenőit, kiskiklásait elől. A termelés és az elosztás nagy kérdései merülnek itt fel és tulajdonképpen felélelik az egész sokrétű népi életét. A termelést és elosztást végző társadalmi rétegek összhangja, az egész szervesen egységes nemzetiségnek gazdasági szervezete, amely az utóbbi időben oly sokszor hangoztatott az illetékes fórumok.

Ami a szükségleti javak termelését illeti, annak fegyelmezése jórészt már meg is történt. De bármennyire fegyelmezettek leszünk is, csak annyit tudunk termelni, amennyi a jelenlegi gazdasági világhelyzetben nálunk most lehetséges. Sokal fontosabb tehát az, hogy a meglévő keveset igazságosan, zökkenés nélkül osszuk szét a nemzet tagjai között. Ha kevés is, de jusszon mindenkinek — egyformán.

Itt kapcsolódik be fejtegetésünkbe az újjászülött magyar kereskedelem kérdése. Már az a tény, hogy az új magyar kereskedő réteg magunk közül, saját népünkben emelkedik ki, — és minden ellenítés hiedelem dacára derekasan megállja a helyét — a fegyelmezés legelőbb biztosítéka.

Vitéz Somogyvári Gyula

művei:

Virágzik a mandula kötve 6.— P
Ne sárgulj, füzfá! „ 8:50 P
Es Mihály harcolt „ 8.— P
Mégis élünk „ 7.— P
„ „ füzve 5.— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

A mi kereskedelmünk lesz — szerves rétege a nemzetnek — amely nem a nemzetlől elvont gazdasági erőket jeleni majd, mint az idegen zsidó kereskedelem esetében, hanem gazdasági vérkeringésünk természetes egészét, egyszóval a legmegbízhatóbb, legmegalapozottabb fegyelmeztséget.

Újra vissza kell térnünk

— most már harmadizben — Antal István államtitkárnak a 36-os bizottság legutóbbi javaslati vitáján elmondott beszédére. Az államtitkár azt mondta, hogy az új magyar kereskedelemnek példát a XIII. és XIV. századba kell visszamennie, amikor igen fejlett, erkölcsi és módszereiben a legmélyebben keresztény kereskedelem virágzott különösen az ország nyugati felében.

Talán még meg is toldhatjuk az említett példát jóval későbbiekkel. Vas Gereben műveiben (pld. Garasos arisztokrácia) olvashatunk tisztes magyar kereskedődinasztiákról ragyogó sorokat és lapokat. De legújabbban is meglepett bennünket az anyaországból hozzánk lerándult magyar kereskedelmi ügynökök élelmessége, öltetessége. Ami visszatetszést találtunk náluk, az a zsidó iskola és a túlságosan hangoztatott „tanuljunk a zsidótól” elv következménye.

Ne tanuljunk a zsidóságtól

kereskedői szellem! Antal István államtitkár említett beszédében határozottan rámutatott arra, hogy az új magyar kereskedelemnek másnak kell lennie, mint a nyakunkra rótt idegenek. A magyar kereskedőnek kisebb haszonnal meg kell elégednie és tudatosan kell szorgalmazni nemzeti hivatását: a nemzet gazdasági javainak igazságos, mindenkinek egyforma mértékkel mérő elosztását. Nemzeti hivatás lesz ez, nem könnyű, gyors, a keresztény erkölcsökkel és a nemzet érdekével homlokegyenest ellenkező nyereszkedés.

Természetesen ezeket a szempontokat nehéz lesz szem előtt tartani an-

nak a magyar kereskedő társadalomnak, amely valóságos hősiesség honfoglalást végez a zsidók által megszállott és csökönyösen védett kereskedelmi posztokon. Azért minden újabb magyar kereskedőt féltő szeretettel kell körülvennünk, mert kétszeres sőt háromszoros úttörő munkát végez.

1. Neki kell megvalósítania, érvényre juttatnia a kereskedelemre érvényes keresztény erkölcsiséget, neki kell helyredlitania a kereskedői tisztességbe vetett hitet és bizalmat akkor, amikor körülötte Antal István államtitkár által említett idegen kereskedelem felgyatja mindig aknamunkáját.

2. Neki kell elfoglalnia lassan a posztokat, a megerősített állásokat, amelyeket a közénk furakodó idegen elem olyan szívósan és minden törvényt, minden rendelkezést legázolva tart még ma is hatalmában. S fegyverzele, amellyel kiáll, sokszor bizony nagyon is szegényes az ellentéthez viszonyítva.

3. Neki kell — s ez talán a legfontosabb feladat megtörni a kereskedői pályával szemben táplált előítéleteinket. Hála Istennek, ezen a téren már túl vagyunk a kezdeten. Nagynevű családok sarjai, sokszor törékeny úrlányok bizonyítják be példájukkal, hogy az új magyar kereskedő generáció öntudatosan viselt nemzeti hivatása magaslán áll és büszke arra, hogy ezt a hivatást teljesítheti. Az új magyar kereskedelem általuk fogja régi megbecsülését visszaszerezni.

Óvakodnunk kell tehát a két végtőlől. Magunknak ártunk, ha irigységgel, megnemértéssel akadályozzuk honfoglaló, úgártörő munkájukat.

Nekik pedig óvakodniok kell a zsidó kereskedői szellem befolyásától, legesekelebb utánsásától is. Kapzsiság, nyereszkedés, láncolás, mohóság, áruzsora nem jár össze az új magyar kereskedői szellemmel, amelyről Antal István államtitkár olyan meggyőzően beszélt.

POLYÁK ISTVÁN

Antonescu tábornok vissza akarja helyezni jogaiba a román államot

Engedélyezték a sportegyesületek működését Romániában. Rendelkezési állományba helyezik a csekély műveltségű főtisztviselőket

Bukaresti. (MTI.) A kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, melyen Antonescu elnököl. A minisztertanács után a kormány elrendelte, hogy az államot mindenütt vissza kell helyezni jogaiba. Vissza kell juttatni az állam birtokába azokat a javakat, amelyeket a közelmúltban idegenítettek el.

A sportegyletek működését újból engedélyezték, de a rendért és

nyugalomért minden sportegyesület vezetője személy szerint felelős.

Elhatározták, hogy rendelkezési állományba helyezik azokat a magasrangú tisztviselőket, akik a törvény megkerülésével és előképzés nélkül kerültek vezető állásokba. Elhatározták azt is, hogy a románosítást az iparvállalatoknál a legszigorúbban végrehajtják.

A „Magyar Lapok” gyűjtése az árviz- károsultak részére

**Kárásztelek
szilágymegyei nagyközség
példát mutat a visszatért
magyarságnak**

Mindenekelőtt leközzöljük azt a levelet, amelyet Czimbalmos Lajos kárászteleki h. p'ebánostól kapott szerkesztőségünk:

A Magyar Lapok Tek. Szerkesztőségnek

Nagyvárad

Mély tisztelettel és szívesen küldöm a mai postával kárászteleki híveim adományát 240 pengőt az árvizkárosultak javára.

A hívek adománya a Gazdakör gyűjtésénél

Nagy Mihály földműves	210.— p.
Egy szegény asszony	5.— p.
Nácsi Ilona tanítónő	1.— p.
Szabó Teréz tanítónő	5.— p.

Az iskola:

I. osztálya	2.— p.
II. osztálya	5.— p.
III-IV. osztálya	3.— p.
IV-VII. osztálya	3.03 p.
Összesen	240.— p.

Segítse és óvja a jó Isten az árvizkárosult szegény magyar testvéreket olyan mértékben, amint híveim kívánják. Csak jókívánságokkal és imádságokkal tudják pótolni, amit adni szerettek volna, de szegény állapotuk és a múlt évi katasztrófális jégverés meggátolta jó szívük bőségebb megnyilatkozását.

Igy is nagyon sokan a szegény asszony két fillérét tették a magyar testvéri összetartás oltárára hálálul Isten és az anyaországi testvérek iránt a megszabadulásért.

Szívesességüket köszöni

CZIMBALMOS LAJOS
h. plébános

Kárásztelek, 1941. III. 4.

Mit fűzzünk még ehez a levélhez?

A jó Isten áldását kívánjuk erre a színtiszta, színtolikus községre, minden lakójára, derék plébánosára, tanítónőire, a kis iskolásokra és arra a sok „szegény asszonyra”, aki filléréivel árvizsújtotta testvérei segítségére sietett. Hősies példáját mutatták az áldozatkészeknek. Maguk is szűkében élnek, nehéz gondokkal küzdenek s mégis elsőnek mozdultak meg Kormányzó Urunk felhívására.

Az egész magyar nemzet háláját és elismerését vívták ki ezzel maguknak.

Eddigi gyűjtésünk:	1957.— P
Újabb befizetések:	
Kovács Ilonka áll. óvónő, Rév	5.— „
Kovács Ernő ny. kórházi el- lenőr Nagyvárad	2.— „
Jancsó Mária nyugdíjas, Nagyvárad	4.— „
Oláh Pista kifizető, N.-várad	1.— „
Dáoz Ignác, Nagyvárad	5.— „
Üz. Szatmáry Mihályné Nagyvárad	10.— „
Babusa Irénke, Nagyvárad	5.— „
Kárásztelek	243.— „
Összesen:	2129.— „

RAOUL BOSSYT NEVEZTEK KI ROMÁNIA BERLINI KÖVETÉVÉ. Bukarestből jelenti az Orient Rádió: Raoul Bossyt, Románia eddigi berni követét, berlini követté nevezték ki.

Nagyvárad vasúti menetrendjének megjavítását sürgette meg a Kereskedelmi Csarnok

Iskola- és kofavonatok beállítását is kéri

Nagyvárad kereskedelmi és ipari élete erősen érzi a vasúti forgalom korlátozását és az autóbussz járatok megszüntetését. A kereskedelmi és ipari érdekképviselet több ízben interveniált illetékes helyeken, hogy a vasúti és autóbussz forgalmat megjavítsák. Az intervenció eredményeképpen a város vezetősége értekezletet hívott össze ebben a kérdésben. Az ülésen dr Gyapay alpolgármester elnökölt és ott voltak még a Kereskedelmi és Iparkamara képviselőiben dr Pleskó András és dr Cserzi Béla, az Ipartestület képviselőiben Fenesy László, a Kereskedelmi Csarnokot dr Kalas László képviselte. Jelen volt még Komzsik Alajos, a Püspök fürdő igazgatója a nagyvárad vasut állomás főnöke, valamint dr Fluck Ferenc városi tanácsnok.

Az értekezleten megvitatották mindazokat a pontokat, amelyek a város idegenforgalmi és kereskedelmi életének fellendítésére vonatkoznak, ezzel kapcsolatban dr Kalas László a

Csarnok nevében részletes menetrendet terjesztett be. Kérte, hogy Püspökladány-Nagyvárad, Csucsá-Nagyvárad, Békéscsaba-Nagyvárad közötti iskola- és kofavonatok beállítását, Nagyvárad-Máramarossziget, valamint Nagyvárad-Szeged közötti gyorsvonatpárok beállítását, A menetidő leshállítását Nagyvárad-Debrecen, Nagyvárad-Gyoma. Gyorsvonat beállítását Nagyvárad-Budapest között, amely Nagyváradról indulna reggel 6 órakor, Budapestre érkezne fél 10 körül és onnan vissza 9 órakor. Javasolta továbbá, hogy vasár- és ünnepnapokon a Körös völgyében Csucsáig kiránduló vonatokat állítsanak be. A furdójáratokat illetőleg kérte, hogy azokat egészítsék ki és ünnepnapokon külön járatokat állítsanak be.

A bizottság a javaslatot magáévátette és a MÁV képviselője kijelentette, hogy valószínűleg a hónap második felében már eleget tehetnek a kívánásoknak.

Az újjáépülő Magyarország

Az ország összes téglagyárai megkezdik a termelést

Gondoskodás történik a téglagyárak szénellátásáról

Budapest. A MTI jelenti: Március 4-én délelőtt Varga József iparügyi miniszter elnöklésével az iparügyi minisztériumban értekezlet volt, amely az országban folyamatban lévő, illetve még meginduló építkezések számára szükséges téglamennyiség biztosításával foglalkozott. Az értekezlet, amelyen az iparügyi minisztérium szakkozogzei vettek részt, elsősorban a szükségletet vette figyelembe, amely az árvíz sújtotta területeken elpusztult házak újjáépítéséhez szükséges.

Az értekezlet eredményeként a miniszter elrendelte, hogy sürgősen alapítsák meg egyfelől az árvíz sújtotta vidékek szükségletét, másfelől az egész ország téglaszükségletének mennyiségét, mert az adatok birtokában lehetővé válik a téglallátás mennyiségi és minőségi tekintetben való irányítása. A kormányzat feltételül és idejében biztosítja az ország téglaszükségletét. Gondoskodás történik, hogy mielőtt az időjárás megengedi, az ország valamennyi téglagyárában teljes kapacitással végezzék a termelést. Gondoskodnak arról, hogy azok a téglagyárak, amelyeknek kitégetetlen téglájuk van, megfelelő szénmennyiséghez jussanak az égetés céljából.

Egyes ingatlanok mezőgazdasági művelésének biztosítására.

Budapest. MTI jelenti: A kormányrendeletet adott ki egyes ingatlanok állandó mezőgazdasági művelésének biztosítására. A rendelet értelmében

a községi előljáróság (polgármester), ha tudomást szerez arról, hogy a község területén régebben művelés alatt állott vagy művelésre alkalmas ingatlan van, amelyet nem vettek megfelelő művelés alá s a rendes hasznosításra nem születtek elő, az illetékes megyei gazdasági felügyelőségnek azonnal jelentést tesz. A megyei gazdasági felügyelő felszólítja a birtokost a szükséges gazdasági munkálatok elvégzésére. Ha a birtokos ennek nem tesz eleget, akkor a termelés érdekében a gazdasági felügyelőség gondnokot nevez ki a kérdéses terület megművelésének és hasznosításának érdekében.

Tanfolyam fakeskedelmi szakismeretek elsajátítására.

Budapest, a MTI jelenti: Az értelmiségi kormánybizottság Budapesten április 15-i kezdettel a fakeskedelmi szakismeretek elsajátítására 7 hónapig tartó átképző tanfolyamot rendez. A tanfolyam hallgatói számára havi száz pengőt folyósítanak. A tanfolyamra való felvételüket kérhetik 25-35 év közötti életkorú, középiskolai érettségivel vagy felsőipari érettségivel rendelkező magyar állampolgárok.

Amig 'On alszik

a Dármol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, még meghozza reggelre az enyhe és fájdalomtalan kiürülést. Kellemes hashajtó!

Pannonia Kávéház Étterem

10 drb-os jegyfüzet vásárlásnál kedvezményes reggeli és vacsora előfizetések.

Házonkívüli ebéd vagy vacsora személyenként P 1'50.
Kétszemélyes, bőséges adagolás . . . . . P 2'50.

Ma és minden este **Emőd Zsófia** közkedvelt hegedű-művész nő hangversenyez
Igazgató Nedelkó János vendéglősmester.

Törvényjavaslat készül a közellátást veszélyeztető cselekmények büntetésére

Budapestről jelentik: Napról-napra megtörténik, hogy némelyek a közellátást sértő cselekményeket követnek el. Mivel ez nemcsak a közellátást, hanem az ország érdekeit is veszélyezteti, arra készítette a kormányt, hogy sulyo-

san megtorolja az ilyen cselekedeteket. Törvényjavaslat készül a közellátást sértő cselekedetek megtorlásáról. Büntetnek fogják nyilvánítani az eddigi kihágás helyett az ilyen cselekményt.

György angol király fogadta De Gaulle tábornokot

Jelen volt a kihallgatáson Donovan ezredes is

Londonból jelenti a Reuter: Az angol király a Buckingham palotában első ízben fogadta De Gaulle tábornokot. A fogadásnál Churchill miniszterelnök és Donovan ezredes Roosevelt külön megbízottja is jelen volt.

lette személyét a hatóságok előtt és ezért vizsgálatot indítottak ellene, amelynek során elrendelték a letartóztatását. Lady Howard családja a legnagyobb megbecsülésnek örvend Angliában.

Letartóztatták az angolok Lord Eftingham magyar származású feleségét.

Berlinből jelenti a MTI: Svájci lapok jelentése szerint Lady Howardot lord Eftingham feleségét a magyar származású angolai hölgyet a legnagyobb titokban letartóztatták az angol hatóságok. A letartóztatás oka állítólag az, hogy Wilkie angolai tartózkodása alkalmával az előkelő hölgy olyan megvilágításban vázolta Anglia helyzetét, amely gyanússá

Bezárják a polgári érdekeket szolgáló angol gyárakat.

Amsterdamából jelenti a Német TI: Az angol rádió jelentése szerint Lidleton angol hadügyminiszter kedden az alsóházban közölte, hogy a közeljövőben bezárnak néhány, a hadvezetés szempontjából kevésbé fontos gyárat, hogy az így felszabadult munkaerőket a hadiüzemben hasznosíthassák. Elsősorban cipő, harisnya, textil és szőnyeggyárak bezárásáról van szó.

Franciaország kiegyezett Japánnal a thaiföldi követeléseket illetően?

A francia nagykövet egyórás megbeszélése a japán külügyminiszterrel. — Engedményeket tettek a franciák. — Telefonszótárbeszélgetés Tokio - Bangkok - Vichy között

Tokióból jelentik: (NTL) Hivatalosan közlik hogy Henry Francia nagykövet kedden egyórás megbeszélést folytatott Macuoka külügyminiszterrel. Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a megbeszélésnek. Itteni jól értesült körök úgy tudják, hogy hétfőn közös meg egyezést értek el, amely kiegyezést jelent az eredeti japán közvetítő javaslat, a francia ellenjavaslat és a thaiföldi követelések között.

latot és Vichy is elfogadja, azonban az utóbbi részről kijelentették, hogy a végleges szerződés szövegezésére vonatkozóan bizonyos kívánásaik vannak. A francia részről történt engedmények részletei még nem ismertek. Ugy tudják, hogy a francia érdekeknek az átadandó területen való megóvásáról van szó.

Japán szerda délig várja Vichy választát.

Tokióból jelenti a MTI: A japán kormány kérte Vichyt, hogy választát legkésőbb szerdán délig juttassa el az illetékes japán ténylezőkhöz.

A kiküldöttek ezután társbeszélgetést kértek Bangkok és Vichy bejegyzését.

A továbbiak során úgy tudják, hogy Thaiföld hajlandó elfogadni a javas-

A román kormány elárverezteteti a premontrei rend Almamező határában kitermelt tűzifáját

A premontrei rend ügyésze diplomáciai úton tiltakozik a sérelmes eljárás ellen

Nagyvárad. Saját tud. A román kormány elhatározta, hogy a premontrei rend Almamező és Harangmező határában lévő erdejében kitermelt több mint ezer méter tűzifáját elárverezteteti. Mint értesültünk, a rend utasította jogi képviselőt, hogy tegyen lépéseket a sérelmes intézkedés ellen. A rend ügyésze diplomáciai úton fog eljárni az önkényes intézkedés ellen.

Aláírták a magyar-norvég fizetési és árúmegállapodást

Életbelép az áruforgalmi meg egyezés Magyarországra és Dánia között

Budapest, MTI jelenti: Nickl Alfred rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter és Clodius meghatalmazott miniszter március 1-én írták alá a magyar-norvég fizetési és árú megállapodást, amely 1941. június 30-ig szabályozza a két ország közötti áruforgalmat.

Budapest, MTI jelenti: Magyarország és Dánia között folyó hó 5-én lép életbe az áruforgalmi megállapodás, amely a két ország közötti áruforgalmat 1941 június 30-ig szabályozza.

Májusban lesznek az utolsó román-rendszerű érettségi vizsgák

Nagyvárad. Saját tud. A közoktatásiügyi miniszter rendelkezése folytán ez év májusában még egyszer es utoljára román rendszerű érettségi vizsgákat tartanak azok számára, aki a román uralom alatt nem tudták letenni és a decemberi vizsgákra nem jelentkeztek, illetve azon megbuktak. A minisztérium utasította a kir. főigazgatóságokat, hogy értesítsék arról a körzetükhöz tartozó középiskolákat.

Az utasítás szerint gimnáziumi érettségire a szatmári, a nagyvárad, a kolozsvári és a gyergyószentmiklósi állami gimnáziumoknál, kereskedelmi érettségire a kolozsvári és marosvásárhelyi állami kereskedelmi iskolánál, tanítóképzői befejező vizsgára a kolozsvári tanítóképzőnél lehet jelentkezni. Az illetékes iskola igazgatója részletesen ismertetni fogja a jelentkezéshez szükséges iratokat. Jelentkezni lehet április 26-ig.

Az írásbeli vizsgák május 5. 6 és 7-én lesznek, a szóbeli vizsgák pedig május 12-én kezdődnek.

Gyümölcsiaékról

alma, körte 3-4 éves 1 db
70-80 fillér,

szőlőoltvány

és Berlandieri 2 éves gyöses
vesszőkről kérjen árjegyzéket

Szilcs telep, Bihardioszeg., 17.

RENDELETEK — HIRDETMÉNYEK

Az új maximális árak

Nagyvárad. Saját tud. Az ármegállapító bizottság legutóbbi ülésén a közszükségleti cikkek árát és eladási módzatait állapította meg, február 21-iki érvénnyel.

Az új árak a következők:

Marhahús árak: I. osztályú: bélszín felső, farto 1.80, csont nélkül 2 pengő. 1.80, csont nélkül 2 pengő. felső, farto, rostélyos, hátszín lapocka 1.70, csont nélkül 1.90 pengő. II. oszt. szegély, oldalas, bélszín, tarja, labszárhus 1.50 pengő. III. oszt. nyak fejhús, vékonysegy, kövérsegy, dagadó, máj, vese, szív 1.30 pengő, vészcsont (fehércsont) 0.80 fillér, csont (veres) 0.50 fillér, ezen árak 10 százalékos nyomtatékkal értendők.

Növendék marhahús: I. oszt. 2 II. oszt. 1.80, tejborjú: (6 hónapig) I. oszt. 2, II. oszt. 1.80. juhús: I. oszt. 1.20, II. oszt. 1. bárányhús: I. oszt. 2, II. oszt. 1.80 pengő. Fenti árak 10 százalékos nyomtatékkal értendők.

Marha: hasított marha, bőr, fej, láb nélkül legmagasabb ára 150 pengő kilogrammonként.

Sertés: I. rendű fejlábas sertés tőkehus (elsőrendű uradalmi, elsőrendű szedett, illetőleg angol tőkésertésből) legmagasabb ára nagyban 1.73 pengő kilogrammonként.

Közintézmények részére, üzletből történő szállításkor: I. fejlábas tőkehus, I.

rendű sertés 1.90, 2. lefejtetett bőrű szalonna, fej, láb nélküli sertés 2 pengő kilogrammonként.

Hasított szalonnás felsertés, lefejtetett bőrrel: a) elsőrendű angol senkasüldő legfeljebb 70 kg. vágott súlyban 2.01 b) elsőrendű minőségű uradalmi szedett, keresztezett sertés, legalább 100 kg-os vágott súlyban, 70 kg-nál nehezebb vágott súlyú angol sertés 1.96. c) könnyű sertés, és jómínőségű öreg koca 1.89, d) silány minőségű öreg koca 1.87, 3. kanlalt sertés 1.77 pengő kilogrammonként. Fenti árak csupán oly hasított sertésekért számíthatók fel s fizethetők ki, melyek súly és minőség szempontjából az a. c. alatti követelményeknek megfelelnek. Az előírtól eltérő súlyú vagy gyengébb minőségűért magasabb ár akkor sem fizethető, ha az előírtól kedvezőbb súlyú és jobb vagy azonos minőségűvel együtt kerülnek eladásra. Az a) b) alatti súlyhatárok a vágottsertésnek a bőr lefejtese előtti súlyára vonatkoznak. A súlyhatárok szempontjából a lefejtetett bőr legfeljebb 6 kg-mal vehető figyelembe.

Lefejtetett bőrű hát (tábla) szalonna: Viszonteladói (nagybani) árak: 27 kg-nál nehezebb hát (tábla) szalonna 2.08, 24-27 kg-os 2.05, 18-24 kg-os 2.02 18 kg alatti 1.98 pengő kilogrammonként.

(Folytatása következik)

Felhívás adófizetésre

Nagyvárad thj. város adóhivatala közli:

A m. kir. pénzügyminiszter 400-1940. P. M. számú rendeletének 27. szakaszában kimondja, hogy az 1941. évre szóló adók kivetésig a folyó adókat a megelőző évi helyesbített előírás arányában kell az esedékesség idejében megfizetni. Ennélfogva felhívom az összes érdekelt adófizetőket, hogy a fenti rendelet értelmében haladéktalanul kezdjék meg adóiknak részletben való befizetését és pedig a román jogszabályok alapján kivetett állami adók szerint. A befizetések a városi adóhivatalnál kapható csekklapokon,

vagy a postahivataloknál beszerezhető „bianco” csekkapon is történhetik. Ha a befizetés a városi adóhivatalnál történik, — úgy az adófizető hozza magával adóívét, — míg a csekkbefizetés esetén feltétlenül tüntesse fel a „72.360” csekk számla számot, továbbá az adóív számát, — valamint a befizető nevét és pontos lakcímét végül hogy milyen címen fizeti be az adót. Ismételtlen figyelmeztetem az adófizetőket, — hogy a részletfizéseket haladéktalanul kezdjék meg, — nehogy a felgyülemlett adó behajtása anyagi megrázkódást okozzon.

Nagyvárad 1941. március 4.

Tudnivalók a házadómentesség megszerzéséről

Nagyvárad város adóhivatala közli:

Az 1936. évi 2700. M. E. rendelet és annak végrehajtása tárgyában kiadott 73000-1936. VIII. a. P. M. rendeletek értelmében állandóan mentesek a házadó alól az egy szobából és legfeljebb még mellékhelyiségekből álló lakóházak, ha az épület tulajdonosa vagy hasznélvezője, valamint a vele közös háztartásban élő családtagjai kizárólag vagy túlnyomó részben közönséges napszámából élnek. Ebből a szempontból a napszámmal egy tekintet alá esik a hadirokkantak és más hadigondozottak járadéka, vagy járadéksegély, továbbá a közsegély.

Az egy szobából és legfeljebb még mellékhelyiségekből álló lakóházzal egyenlő elbírálás alá esik a többek közös tulajdonában lévő lakóház is, abban az esetben ha: a) Az épület legfeljebb két, egyenként egy szobából és mellékhelyiségekből álló lakást foglal magában, b) a tulajdon hányad-

rész a telekkönyvben fel van tüntetve, c) a résztulajdonosok mindannyian a rendeletben előírt összes egyéb feltételeknek is megfelel.

A felszabadult területen ezen házak tulajdonosainak szabályszerű házbérbérvallást kell benyújtaniuk, azonban a háztulajdonosok és velük közös háztartásban élő családtagjaik helyhatósági bizonyítvánnyal kötelesek igazolni, hogy maguk, illetőleg hozzátartozóik kizárólag vagy túlnyomó részben napszámából, rokkantságéból vagy közsegélyből tartják fenn magukat. Ezeket a helyhatósági bizonyítványokat a városi közigazgatási ügyosztálynál (II. emelet 22. sz. szoba) lehet beszerezni és a házbérvallomási ívhez kell csatolni, mert ezek alapján lesz elbírálva az adómentesség iránti igényjogosultság.

Nagyvárad 1941. március 4.

Dr Gyapay, h. polgármester.

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala

HIRDETMÉNY

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja az összes intézeteket, intézményeket, kórházakat, hogy napi lejt szükségletüket 24 óráig belül le-
vélben a Közélelmezési Hivatalban (Szaniszló u. 15) jelentésük be.
Nagyvárad, 1941. márc. 5.

Kiadó lakások

Nagyvárad thj. város gazdasági ügyosztálya 7190-1941. 7191-1941. 7189-1941. számok alatt a következő hirdelményeket adta ki:

Nagyvárad thj. város tulajdonát képező gróf Tisza István ut 53. sz. a házban lévő 1 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi március 15-től kezdődőleg 3 évi időtartamra bérbe adom. A bérleti feltételek a városgazdasági ügyosztályban megtekinthetők. A bérleti ajánlatok írásban, zárt lepecsételt borítékban „ajánlat a gróf Tisza István ut (v. Aradi ut) 53. sz. a. lakás bérletére” felirattal a városgazdasági ügyosztálynál I. em. 24. sz. a. folyó évi március 10. napján déli 12 óráig nyújtandók be. Fenntartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegre tekintet nélkül szabadon választhassak.

Nagyvárad thj. város tulajdonát képező disznóvásártéri 2 szobás mellékhelyiségekből álló lakást folyó évi március 15-től kezdődőleg 3 évi időtartamra bérbe adom. A bérleti feltételek a városgazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

A bérleti ajánlatok írásban zárt lepecsételt borítékban „ajánlat a disznóvásártéri 2 szobás lakás bérletére” felirattal a városgazdasági ügyosztálynál I. em. 24. sz. a. folyó évi március 10. napján déli 12 óráig nyújtandók be. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Fenntartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegre tekintet nélkül szabadon választhassak.

Nagyvárad thj. város tulajdonát képező Lóvásártéri (Bem utca 25. sz.) 2 szoba és mellékhelyiségekből álló lakást folyó évi március 15-től kezdődőleg 3 évi időtartamra bérbe adom. A bérleti feltételek a városgazdasági ügyosztályban megtekinthetők. A bérleti ajánlatok írásban zárt lepecsételt borítékban „ajánlat a Lóvásártéri (Bem utca 25. sz.) alatti lakás bérletére” felirattal a városgazdasági ügyosztálynál I. em. 24. sz. a. folyó évi március 10. napján déli 12 óráig nyújtandók be. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Fenntartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegre tekintet nélkül szabadon választhassak.
Nagyvárad, 1941. március 3.

Klemens,
gazdasági tanácsnok.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Melegágyrámak és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

A visszacsatolt erdélyi részek közalkalmazottainak húszéves életgondja

A szolgálati és nyugdíjügyi viszonyok rendezése. Az erre vonatkozó 1200-941. M. E. számú rendelet hivatalos szövege. Részletes ismertetés a rendelettel kapcsolatos egyéb jogszabályokról

(Hetedik közlemény)

15. §.

A nevelési járulék (végkielégítés) megállapítása.

(1) Az árvák nevelési járulékát a 14. § rendelkezései értelmében megállapítandó özvegyi nyugdíj alapulvétele mellett kell megállapítani.

(2) A nevelési járulék megállapítása és folyósítása tekintetében egyébként a hatályos jogszabályok irányadóak.

(3) A jelen rendelet hatálya alá tartozó munkás árvája — amennyiben részére román jogszabály szerint ellátást biztosít — a jelen rendeletben meghatározott feltételek fennforgása esetében 16. életévének betöltéséig nevelési járulékra tarthat igényt. A nevelési járulékot a jelen rendelet 14. §-ának (3) bekezdése szerint járó özvegyi nyughér alapulvételével kell megállapítani és pedig atyátlan árváknál az özvegyi nyughér együttdében, szülőtlén árváknál pedig az özvegyi nyughér kétüttdében.

(MEGJEGYZÉS. Az 1912. 65. tc. 64. §-a, illetve a helyére lépett 5100-924. M. E. számú rendelet értelmében az elhalt közalkalmazottak árvái nevelési járulékot kaphatnak. A nevelési járulék minden egyes gyermekre nézve az özvegyi nyugdíj együttdéjének része. Ha a gyermeknek édesanyja is elhalt, akkor minden egyes ilyen szülőtlén árva nevelési járuléka az özvegyi nyugdíj kétüttdéjének része.)

Korábbi jogszabályok szerint az özvegyi nyugdíj és a nevelési járulékok együttes összege nem haladhatja túl a férj legutolsó javadalmazását, illetve nyugdíját. Ezt a korlátozást az 51000-924. M. E. sz. rendelet 1924-ől kezdve megszüntette. A nyugdíjtörvény (1912. 65. tc.) 65. §-a az altisztek és szolgák árváira nézve eltérően intézkedett. Ezt is az 51000-924 M. E. sz. rendelet megszüntette.

A nevelési járulékok tisztviselőik gyermekei 24-ik életévük betöltéséig kapják. Az altisztek és szolgák gyermekei 16-ik életévük betöltéséig. Ha azonban az utóbbiak kiváló eredménnyel folytatják tanulmányaikat, nevelési járulékaikat az illetékes miniszter tovább is folyósíthatja, egész a 24-ik éves életkor betöltéséig.) (Folytatása következik).

16. §.

Nyugdíjasok és özvegyek lakáspénze.

(1) A jelen rendelet hatálya alá tartozó nyugdíjasok és özvegyek lakáspénzre való jogosultsága és a lakáspénz összegének megállapítása tekintetében az alábbi (2) bekezdésben meghatározott eltérésekkel a hatályos jogszabályok irányadóak.

(2) A lakáspénzt aszerint kell megállapítani, amely lakáspénzosztályba tartozik az a helység, amelyben az alkalmazott vagy a nyugdíjas, illetőleg az özvegy az 1940. évi augusztus hó 30. napján lakott. Annál a nyugdíjasnál és öz-

vegnél, aki a román hatóság engedélyével külföldi lakóhelyén részesült ellátásban, a lakáspénzt az V. lakáspénzosztály szerint, illetőleg ha a VI. lakáspénzosztályba sorozott helységből távozott külföldre, a VI. lakáspénzosztály szerint kell megállapítani abban az esetben, ha a nyugdíjas, illetőleg az özvegy a jelen rendelet hatálybalépéséig Magyarországnak jelenlegi területére nem költözött be.

(3) A visszacsatolt keleti és erdélyi országrész területén lévő állomáshelyek lakáspénzosztályba sorolása tekintetében a 900/1941. M. E. számú rendelet 22. §-ának rendelkezései irányadóak.

(MEGJEGYZÉS. A nyugdíjazási alapörvény (1912. 65. tc.) 38. §-a szerint a nyugdíjas tisztviselőnek, altisztnak és szolgának nyugdíján felül lakáspénzre is van igénye. Az 1918. évi 6495. M. E. számú rendelet a nyugdíjas özvegyek részére is megállapította a lakáspénzre való igényt.)

A lakáspénz megállapításának alapja az az állás, (fizetési osztály, fizetési csoport), amelyre az alkalmazott, illetve az özvegy férje a tényleges szolgálatban utoljára betöltött. Az 5600-924. M. E. számú rendelet a közalkalmazottakat, illetve a nyugdíjasokat és özvegyeket is lakáspénz tekintetében hat lakáspénzosztályba sorozta, s ezzel az 1912. 65. tc. 38. §-ában előírt lakbérnyugdíj-összegek helyébe olyan lakáspénzek lépnek, amelyeket az időnkinti rendeletek az egyes lakáspénzosztályokra megszabnak. Eddigi rendelkezések szerint a lakáspénzosztályba sorozás a közalkalmazott utolsó tényleges szolgálati helye után alakult, s ez a besorozás nem változott azzal, ha a nyugdíjas, vagy özvegy más helyre költözött. Az erdélyi nyugdíjszabályrendelet fenti rendelkezése szerint a lakáspénzosztályba sorozás meghatározója az, hogy a nyugdíjazottnak hol volt a lakása 1940. augusztus 30-án.

Az erdélyi nyugdíjszabályrendelet fenti szakaszának (3) jelzésű bekezdése a 900-941. M. E. számú rendelet 22-ik szakaszára hivatkozik. Ez a rendelkezés arról szól, hogy a visszacsatolt erdélyi területeken az egyes helységek lakáspénzbeli besorolása a következő:

II. lakáspénzosztályba tartozik Kolozsvár;

III. lakáspénzosztályba Marosvásárhely, Máramarossziget, Nagyvárad és Szatmárnémeti;

IV. lakáspénzosztályba Csíkszereda, Dés, Nagybánya, Nagykároly;

V. lakáspénzosztályba Beszterce,

Elegáns
kosztümöket, kabátokat
készít
TÓTH
MŰSZ. 10 11 12
Beöthy Odön utca 7.

Sepsiszentgyörgy, Szamosujvár, Szászrégen, Székelyudvarhely, Szilágyosomlyó és Zilah;

VI. lakáspénzosztályba tartozik a visszacsatolt erdélyi és keletmagyarországi területek többi helysége.

A közalkalmazottak (nyugdíjasok, özvegyek) részére kiadható lakáspénzek számítására az 5600-924. M. E. sz. rendelet két táblázatot állított föl. Az egyik azokra vonatkozik, akik családi pótlékot vagy egyáltalán nem, vagy csak legfeljebb két családtag után kapnak; ez a kisebb összegű lakáspénz-táblázat. A másik, a nagyobb összegű táblázat azokra vonatkozik, akiknek kettőnél több a családipótlékos családtagjuk. Megjegyzendő azonban, hogy a 4000-1928. M. E. sz. rendelet szerint a 15 évesnél nagyobb szolgálati idejű nyugdíjasoknál csak a kisebb lakáspénztáblázat alkalmazható akkor is, ha a nyugdíjasnak kettőnél több a családi pótlékos családtagja.

A ma érvényben levő lakáspénztáblázatokat a 9800-932. M. E. sz. rendelet alapján a pénzügyminiszter következőképpen állította össze:

A) A kisebb összegű lakáspénz-táblázat.

Fizetési osztályok és állások	Lakáspénzosztályok szerint havonként járó összegek					
	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	IV. oszt.	V. oszt.	VI. oszt.
II. fiz. osztály	219.65	197.64	175.72	153.71	131.79	109.78
III. fiz. osztály	202.70	182.46	162.15	141.91	121.59	101.35
IV. fiz. osztály	185.84	167.21	148.65	130.10	111.47	92.92
V. fiz. osztály	160.46	144.44	128.41	112.31	96.29	80.19
VI. fiz. osztály	143.59	129.26	114.84	100.51	86.17	71.76
VII. fiz. osztály	118.22	106.41	94.60	82.72	70.91	59.11
VIII. fiz. osztály	92.92	83.56	77.29	65.01	55.73	46.46
IX. fiz. osztály	67.54	60.79	54.05	47.30	40.48	33.73
X. fiz. osztály	59.11	53.20	47.30	41.32	35.42	29.51
XI. fiz. osztály	50.67	45.61	40.48	35.42	30.36	25.30
Kezelők	43.93	39.48	35.11	30.74	26.29	21.92
A 7-13. fokozatú műszaki altisztek	57.42	51.67	45.92	40.17	34.42	28.67
A 4-6. fokozatú műszaki altisztek	50.67	45.61	40.48	35.42	30.36	25.30
Az 1-3. fokozatú műszaki altisztek	47.30	42.55	37.79	33.04	28.36	23.61
Szakaltisztek	33.73	30.36	26.98	23.61	20.24	16.86
I. és II. osztályú altisztek	30.36	27.37	24.30	21.23	18.24	15.18
Díjnokok	25.30	22.77	20.24	17.71	15.18	12.65
Kisegítő szolgák	16.86	15.18	13.49	11.80	10.12	8.43

B) A nagyobb összegű lakáspénz-táblázat.

Fizetési osztályok és állások	Lakáspénzosztályok szerint havonként járó összegek					
	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	IV. oszt.	V. oszt.	VI. oszt.
II. fizetési oszt.	253.46	228.08	202.70	177.40	152.03	126.73
III. fiz. oszt.	219.65	197.64	175.72	153.71	131.79	109.78
IV. fiz. osztály	202.70	182.46	162.15	141.91	121.59	101.35
V. fiz. osztály	177.40	159.62	141.91	124.12	106.41	88.70
VI. fiz. osztály	160.46	144.44	128.41	112.31	96.29	80.19
VII. fiz. osztály	135.16	121.59	108.10	94.60	81.03	67.54
VIII. fiz. osztály	109.78	98.82	87.86	76.82	65.85	54.89
IX. fiz. osztály	84.48	75.97	67.54	59.11	50.67	42.24
X. fiz. osztály	75.97	68.38	60.79	53.20	45.61	37.95
XI. fiz. osztály	67.54	60.79	54.05	47.30	40.48	33.73
Kezelők	50.67	45.61	40.48	35.42	30.36	25.30
A 7-13. fokozatú műszaki altisztek	67.54	60.79	54.05	47.30	40.48	33.73
A 4-6. fokozatú műszaki altisztek	60.79	54.74	48.60	42.55	36.49	30.36
Az 1-3. fokozatú műszaki altisztek	54.05	48.60	43.24	37.79	32.43	26.98
Szakaltisztek	37.10	33.42	29.67	25.99	22.23	18.55
I. és II. osztályú altisztek	33.73	30.36	26.98	23.61	20.24	16.86
Díjnokok	25.30	22.77	20.24	17.71	15.18	12.65
Kisegítő szolgák	16.86	15.18	13.49	11.80	10.12	8.43

A bírák és ügyészek 6-ik fizetési csoportjába tartozók az általános II. fizetési osztály szerint kapják lakáspénzüket, az 5-ik fizetési csoportnak, a III. fiz. osztály szerint, a 4-ik fizetési csoportnak 1-3 fizetési fokozata

és a 2-ik fizetési csoport 4-6. fizetési fokozata és az 1-ső fizetési csoportnak 7-9. fokozata a VI. fizetési osztály szerint, végül a bírói 1-ső fizetési csoport 1-6. fokozatába tartozók az általános állami rendszerű VII. fi-

Ne felejtse el, hogy **megnyílt Nagyváradon** Szilágyi D. utca 5. alatt a fővárosi izléssel berendezett

Katolikus köri „Mátyás” söröző és étterem

Elsőrendű magyar konyha, házi kihordásra is. Menü rendszer. — Polgári szolid árak. — Külön termek. Legjobb magyar sör és borkülönlegességek.

Estenként **VARGA POLDI** és cigányzenekara muzsikál.

zetési osztály szerint kapják lakás-pénzüket.

A főispánok lakhelyre való tekintet nélkül havonként 184 pengő lakáspénzt kapnak.

A főiskolai képzettségű gyakornokok a XI. fizetési osztály szerinti lakáspénzben részesülnek, kisebb képzettségű gyakornokok lakáspénze egyenlő a fenti táblázatok szerinti 4-6. fokozatu műszaki altisztekével.

A postai altisztek 2. csoportjának lakáspénze egyenlő a fenti táblázatok szerinti 1-3 fokozatu műszaki altisztekével;

a postai altisztek 3. csoportjának lakáspénze egyenlő a fenti táblázatok szerinti szak-altisztekével;

a postai altisztek 4. csoportjának lakáspénze egyenlő a fenti táblázatok szerinti I-II. osztályú altisztekével.

17. §.

Nyugdíjasok családi pótléka.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó nyugdíjasok családi pótléka tekintetében a hatályos jogszabályok irányadók.

(MEGJEGYZÉS. A családi pótléket az 1912. évi 35. tc. rendszerezette, de csak a tényleges szolgálatban álló közalkalmazottak családjai részére, s a családban is csak 3 kiskorú gyermek után. Az 1917. évi 9. tc. minden kiskorú gyermek után megadta; egyúttal a közalkalmazottakat a családi pótlék igénylési joga szempontjából négy csoportba sorozta. Az elsőbe tartoznak a tisztviselői állásúak. A másodikba a kezelők, magasabb képzettségű segédszemélyzet, útbiztosok és pénzügyőrségi altisztek. A harmadikba tartoznak a szak-altisztek, I. és II. osztályú altisztek, postai kisebb képesítésű műszaki személyzet. A negyedik családi pótléki csoportba tartoznak a kiegészítő szolgák.

Az első csoportban a gyermekek 24 éves életkorukig, a többi csoportban 16 éves életkorukig kapják a családi pótléket. Az 1918. évi 6700. M. E. számú rendelet a családi pótléket a közös háztartásban élő feleségre is kiterjesztette.

Az 1921. évi XXIII. tc. aztán a

Okvetlenül szerezz meg könyvtára számára a napjainkban élt cirkuszlóvarnóból missziós apácává lett

Beáta nővér életrajzát.

Mozifilmnél érdekesebb eseményhalmazt tár olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenkiben csodalkozást, apostoli lelkiületével pedig az olvasóban lelki nekilendülést vált ki!

Ara 340 Pengő

nyugalomba helyezett közalkalmazottak javára is megállapította, hogy a fentiek szerint kifejlődött értelemben családi pótléket igényelhetnek. Az igényelhető családi pótlék összegei a következők:

Feleség után az első csoportban havi 6 pengő, a második csoportban havi 5.50, a harmadik csoportban havi 5, a negyedik csoportban havi 4.50 pengő.

Egy és két gyermek után egyenként az első csoportban havi 12 pengő, a második csoportban 11, a harmadikban havi 10, a negyedik csoportban havi 9 pengő.

Három és több gyermek után egyenként az első csoportban 18, a második csoportban 16.50, a harmadik csoportban 15, a negyedik csoportban 13.50 pengő.

(Folytatása következik)

A visszacsatolt területeken is érvénybelépnek a családjogra vonatkozó törvények

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli: A magyar királyi miniszterium a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészeket a Magyar Szent Koronához visszacsatolásáról és az országgal egyesítéséről szóló 1940. XXVI. t. c. 3. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A gyámhatósági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t. c. 1. §-ában és a nők teljeskorúságáról szóló 1874. XXIII. t. c. 1. §-ában foglalt rendelkezések, valamint mindazok az egyéb jogszabályok, amelyek a nagykorúságra, a jog- és cselekvőképességre vonatkoznak, — a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen hatályba lépnek.

Azokat a személyeket, akik az említett területen az 1940. évi augusztus hó 30. napján érvényben volt jogszabályok értelmében nagykorúságukat már elérték, továbbra is nagykorúaknak kell tekinteni.

A jelen rendelet hatálybalépése előtt létrejött jogügylet érvényességét a jog-

és cselekvőképesség szempontjából az ügylet létrejöttének keretben hatályban volt jogszabályok szerint kell megítélni.

2. §.

A házassági jogról szóló 1894. XXXI. törvénycikk, valamint ezt a törvényt kiegészítő és módosító jogszabályok a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen hatályba lépnek.

A jelen rendelet hatálybalépése előtt kötött házasságok érvényességére az 1894. XXXI. t. c. 138. §-át, a már fogantatott kihirdetés tekintetében pedig az 1894. XXXI. t. c. 144. §-át kell megfellelően alkalmazni.

3. §.

A törvényesítésre és az örökbefogadásra vonatkozó jogszabályok a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen hatályba lépnek.

4. §.

Ez a rendelet az 1941. évi március hó 15. napján lép hatályba, végrehajtásáról a m. kir. belügyminiszter és a m. kir. igazságügyminiszter gondoskodik.

Budapest, 1941. év február hó 23-án

Gróf Teleki Pál, s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Árpádházi magyar hercegnők Bulgária és Szerbia trónjain

Bulgáriának a tengelyhez való csatlakozása, Jugoszlávia baráti szerződése Magyarországgal az utóbbi napok világpolitikai, sőt világtörténelmi jelentőségű eseménye s természetesen, ha ezekkel az eseményekkel kapcsolatosan a közérdeklődés is e két balkáni állam felé fordult. Mindenki jól tudhatja, hogy Bulgáriát és Jugoszláviát milyen kapcsolatok fűzik Magyarországhoz a világháború óta, kevesebben tudják azonban azt, hogy mind a két balkáni államot

már évszázadokkal ezelőtt szoros kapcsolatok fűzték hazánkhoz s az Árpádházi királyok idején vérségi kapcsolatok voltak a bolgár-szerb és magyar uralkodó családok között.

Az Árpádházi királyok idején a magyar hercegnők voltak az első diplomaták messze idegen országokban, akik a magyar érdekeket ott, mindennél jobban képviselték.

Bulgária volt az első, amelynek hős és derék népét a turáni vér minden ereje fűzte és fűzi a magyar fajhoz, s nyelvében ma is él a Volga menti őshazának, a magyar őshaza szomszédjának emléke Bulgáriába, amelynek ősi zászlóját a magyar királykoronázások büszkén lobogtatja, mint volt társországunkét a szellő az Asenida II. János cár vette nőül II. Endre királyunk leányát: Máriát. E magyar királyleány tizenhat esztendőn át viselte a bolgár császárnők koronáját. Uralkodásuk alatt érte el a bolgár cári birodalom erejének és fényének tetőpontját. Az ő segítségével állították vissza a bizánci görög császárság is.

E bolgár-magyar fejedelmi frigyből négy gyermek született, köztük

Kálmán, a trónörökös, aki mint I. Kaliman, avagy helyesebben Kálmán tette fejére a bolgár cárok koronáját.

Érdekes véletlen, hogy a mai bolgár uralkodócsaládok immár második koronás sarja is beszéli a magyar nyelvet és magyar tudós: Fejér Géza dr. tárta fel az árpádkori bolgár nemzeti szentélyeit is.

Igen érdekes az Árpádok kapcsolata Szerbia ősi nemzeti uralkodóházával. E kapcsolatnak ma a magyar-jugoszláv barátság korában nagy történelmi jelentősége van. II. vagy Vak Béla nőül vette I. Urosz szerb nagyfejedelm leányát: Ilonát, a Nemanyidák családjából való Dragutin István szerb király pedig V. István leányát: Katalint, aki negyvenöt évig viselte a szerb királynők koronáját. E házasság révén Dragutin a Szerémség és Macsó felett uralkodott, mint a magyar király hűbérese.

Mindkét frigy üdvös következményekkel járt Magyarországra. A Bosznia feletti fennhatóság II. Béla házassági összeköttetésének közvetett eredménye volt. Sőt a Belus bán pedig mint nádor városos időkben, aminő a két országra a multban is gyakorta egyszerre köszöntött rá, Magyarország kormánygyeplőit bölcsen és erélyesen vezette.

Katalin királynő hosszú uralkodása következtében pedig a két ország között állandóan szívélyes és békés érintkezés állt be, már ezért is megérdemelné Szerbia nagy magyar királynője, hogy emléket Jugoszlávia fővárosában a bajdanvaló Nándorférfévarban, — méltó emlék hirdesse.

(h. 6.)

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Nagyváradon is megkezdte szervezkedését a „Székely Hadosztály”

Az egyesületbe való felvétel
fő ott a budapesti központ
határoz

Nagyvárad, Saját tud. A Székely Hadosztály a világháború alatt hősies küzdelmeivel minden arconalondicsőséges harcaival tünt ki s a háború után törhetetlen erővel állt az ország védővonalán a román imperia lista szándékai előtt. A sors azonban másképp határozott és a Székely Hadosztálynak is vissza kellett vonulnia a trianoni határ mögé. Szent Kereszthegyi Kratochvíll Károly nyáltábornagy, — Erdély volt katonai parancsnoka körül azonban továbbra is együtt maradtak a volt Székely Hadosztály tagjai és a trianoni Magyarországon folytatott szenvedésükkel nagyban elősegítették Erdély visszazserzését.

A Székely Hadosztály Egyesület Nagyvárad Főszék szervezkedése most városunkban is megkezdődött s a szervezés munkájával Sz. Lőrinczy M. felsőkereskedelmi iskolai tanárt (Hétler-u. 20 sz.) bízták meg, aki nagy lelkesedéssel kezdett munkájához. Sz. Lőrinczy M. tanárnál jelentkezhetnek a Székely Hadosztály volt tagjai iratokkal, amelyeket Budapestre küldenek fel, ahol igazolják a jelentkezőket és csak ezután vehetik fel az Egyesületbe, mert a felvételre vonatkozólag kizárólag a budapesti központ dönt.

Csütörtökön bemutató a Belvárosban!

**A szerelem
nem szégyen**

Tolnay Klári, Jávor Pál, Mály Gerő és Gózon Gyula 2 órai vidám kacagást biztosít.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
(volt Dorian)

Ma a legidősebb film

Márciusi mese Szellem, ötlet, humor
Turay Ida, Berky L., Kabos és Gózon

APOLLO Filmszínházban

Ma!

Kék madárMűsoron kívül: **Al! Baba Kinában** és hirdó.**H I R E K**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.**ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza**MEGKEZDŐDTEK A JÉZUS-
TÁRSASÁG JUBILÁRIS ÜNNEP-
SÉGEI.** Budapestről jelentik: Meg-
kezdődtek Budapesten a négyosztá-
sú Jézus Társaság jubileumi ün-
nepeségei.**FRANCOVAL EGYETÉRTVE
AKAR A SPANYOL TRÓNRA LÉP-
NI XIII. ALFONS FIA.** Rómából
jelentik: Itteni spanyol monarchisták
meg vannak arról győződve, hogy az
új spanyol trónkövetelőnek sokkal
könnyebb lesz a helyzete mint apjá-
nak. Az elhunyt XIII. Alfonz fia ki-
jelentette, hogy mindent elkövet a
trón megszerzésére, de Francoval
egyetértve.Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a Magyar Lapok-at.**Zündapp & Phänomen**motorkecskék újak és hasz-
náltak részleteire is kaphatók**BALKUS autószerkezet**

Nagyvárad, Gr. Bethlen I. utca 9.

Az USA és Kanada buzafeléslege
nyolcszázmillió bushel. Washingtonból
jelentik: (NTI) Thomas Chambell,
északamerikai buzatermelési szakértő,
szerdán az Atlantic Clipper repülőgé-
pen Londonba repült. Előzően sokat
tárgyalt a Fehér Házban. Kiküldetésé-
ről nem nyilatkozik, csak annyit
mond, hogy az Egyesült Államok és
Kanada buzafeléslege 800 millió bushel.Az NSE lövész szakosztálya felkéri
mindazon magyar hölgyeket, férfiakat
és mindkét nembeli ifjúságot 16 éves
kortól kezdve, akik a cölövészethen
szakoktatást óhajtanak nyerni, vagy
ebben a sportágban magukat tovább
fejlesztik képezni. Haladéktalanul je-
lentkezzenek a Nagyvárad Sport Egy-
let lövész szakosztályánál, Katolikus
Kör földszint titkári hivatalában, min-
den pénteken este 6-8 óráig és vasár-
nap délután 4-5 óráig.**A KOLOZSVÁRI NYUGDIJASOK IS
ÖRÖMMEL FOGADTAK AZ ÚJ NYUG-
DIJRENDELETET.** Kolozsvárról jelen-
tik: (MTI) A nyugdíjas közalkalma-
zottak kolozsvári egyesületének népes
gyűlése nagy lelkesedéssel fogadta az
új nyugdíj rendeletet, amely elsősor-
ban az esküt nem tett magyar tisztvi-
selők és általában a visszacsatolt ter-
ületen élő nyugdíjasok kérdéseit ol-
dotta meg kedvezően. Az ülésről üd-
völző táviratot intéztek gróf Teleki
Pál miniszterelnökhöz és Reményi-
Schneller Lajos pénzügyminiszterhez.* Fontos tudnivalók a MÁV-hoz való
felvételek ügyében. Felhívjuk olva-
sóink figyelmét a vasuti pályaudvarok-
on és megállóhelyeken kifüggesztett
pályázati hirdetőmunkákra. A pályázati
hirdetőmunkák érettségizett és négy
középiskolát végzett egyéneknek az ál-
lamvasutakhoz leendő felvételével kap-
csolatos tudnivalókat tartalmazzák. —
Aki további felvilágosítást kíván az
forduljon közvetlenül, akár személye-
sen, akár írásbeli úton a területileg il-
letékes MÁV üzletvezetőséghez.**HONVEDTÖRVÉNYSZÉKI ÍTÉLE-
TEK.** Budapestről jelentik: A magyar
királyi honvédtörvényszék idegen ál-
lam javára elkövetett hűtlenség, illet-
ve kémkedés miatt Zinner Károlyt
életfogytiglan, Kovács Lajost 15 esz-
tendői, Walisz Jenő román állampol-
gárt 15 évi, Kohn Dávid román állam-
polgárt 8 évi, Molnár János román
állampolgárt 6 évi, Vagány Napoleon
román állampolgárt 5 évi, Rozsdás
Jánost 4 évi, Dudás András 4 évi,
Scurt (Vajda) Györgyöt 3 évi és hat-
hónapi, Glasser Rezsőt 3 évi és 3 hó-
napi fegyházra ítélte. Valamennyi íté-
let jogerős.**ANGLIA IS ÁTTÉR A NYÁRI
IDŐSZÁMÍTÁSRA.** Londonból je-
lentik (Reuter). Morrison belügymi-
niszter bejelentette, hogy Anglia
május 30-tól kezdve bevezeli a nyári
időszámítást. E szerint az órák ket-
tő órával előretolják. A nyári idő-
számítás aug. 10-ig tart.A csirátlanított tengeri legmagasabb
ára. Budapestről jelentik: (MTI) Az
árellenőrzés országos kormánybiztosa
módosította a csirátlanított tengeri ör-
lési termékeinek legmagasabb árát. A
rendelet értelmében a csirátlanított
tengeriből készült liszt legmagasabb
fogyasztói ára Budapesten 30 fillér, az
ország egyéb területein 31 fillér kilo-
grammonként.**Textil-szövetárak
selyemmaradékok**
nagy választékban
PARÓCZAY ISTVÁN
cégnél, Szent László-tér 7.**Közgyűlési meghívó.** A „Delta” Építő
R. T. nagyváradai bejegyzett cég 1941.
évi március hó 17-én délelőtt 10 órakor
tartja saját üzleti helyiségében (Bémer
tér 4. sz.) rendkívüli közgyűlést,
amelyre a t. részvényesek azzal hivat-
nak meg hogy a közgyűlésen csak oly
részvénnyel lehet jogokat gyakorolni,
mely a közgyűlést megelőző napon déli
12 óráig az Egyesült Bank r. t. Nagy-
várad, Bémer tér 4. szám pénztáránál
letételtett. Amennyiben a folyó évi márci-
us 17-re összehívott közgyűlésen kel-
15 számú részvényes nem jelenne meg
és így a közgyűlés határozatképtelen
lenne, az újabb közgyűlés március hó
26-án délelőtt 10 órakor lesz megtart-
va, tekintet nélkül a megjelenő részvé-
nyesek számára. Tárgysorozat: 1. Az
alapszabályok 1, 3, 5, 10, 12, 20, 33
szakaszainak módosítása. 2. Egy új
igazgatósági tag választása. 3. Esetleges
indítványok. Nagyvárad, 1941. évi
március hó 5. Az Igazgatóság.**VISSZATÉRNEK FRANCIAORSZÁG-
BA A KARTHAUSIAK.** Vichyből jelen-
tik: A Karthausi-rend visszatér Fran-
ciaországba és újból birtokába veszi
ősi chartreusi kastélyát. A hivatalos
lap keddi számában rendelet jelent
meg, amely feloldja a Karthausi-rend
franciaországi kiutasításáról szóló tör-
vényt és megengedi, hogy a rend tag-
jai visszatérhessenek az országba és
újból bevonulhassanak a La Grande
Chartreuse-kolostorba. A rend vissza-
kapja minden régi jogát. A francia la-
pok azzal a megjegyzéssel kísérik ezt
a rendeletet, hogy Pétais tábornagy
az új Franciaországot a katolikus
Egyházzal karöltve akarja megterem-
teni (NST).**Tiszta szesz kapható
Nánássy**Kazinczy F. u. 4.
Színház mellett.Az elmekórházban fogták el a sze-
gedi kettős rablójelkosságot tetteseit.
Szegedről jelentik: (Magyarország) A
szegedi rendőrség elfogta a szegedi
kettős rablójelkosságot tetteseit. A nyo-
mozás megállapította, hogy Csányi
Mátyás ügyvédet és anyját Kovacsics
Imre 38 éves volt városi adószit ka-
bátjába rejtett francia kulccsal látog-
gatta meg Csányiékat és ezzel a fran-
ciakulccsal követte el a gyilkosságot.
Régen ismerte a Csányi családot és
sűrűn kereste fel őket. Megállapították
a nyomozás során, hogy a gyilkosság
utáni napon a szegedi elmeklinikára
vételre fel magát és onnan állították
elő má a detektívek. Amikor a rend-
őrségre vitték, a magába roskadt fia-
talember csak annyit mondott, hogy
a gyűlölet vezette tettének elkövetésé-
ben. Kedden délben kezdték meg ki-
hallgatását.**Az óvónők személyi lapjainak be-
nyújtási határideje.** A m. kir. tisztif-
őrvosi hivatal közli valamennyi ideig-
lenesen alkalmazott árami óvónő-
vel, hogy a 900-1941. M. E. számú
rendeletben előírt Személyi lapot két
példányban a hozzá szükséges okmá-
nyokkal felszerelve folyó hó 10-ig fel-
tétlenül terjessze be hozzám. Ha több
szolgálati helyre is pályázik, külön
kérelmés is csatolandó a Személyi laphoz.
Aki a régi trianoni területről nyert a
visszacsatolt területen ideiglenes al-
kalmazást, az ne Személyi lapot, ha-
nem szabályszerű pályázati kérvényt
nyújtson be hozzám. A kérvényt a bel-
ügyminiszter urhoz kell címezni, Bár-
ki, akinek a kellő képesítése meg van
a visszacsatolt területi állásra akkor
is pályázhat, ha alkalmazásban még
nem volt és ideiglenes alkalmazásban
jelenleg sincsen. Nagyvárad, 1941.
március 4. Dr. Heinrich Béla s. k. m.
kir. tisztifőorvos.**Üngyuitók újra
kaphatók**

TISZAY órásnál Rákóczi-ut 6.

Allamvagyonná nyilvánították az
„Országőr” szervezet vagyonát. Buka-
restből jelentik: (NTI) Az Országőr if-
júsági szervezet vagyonát, rendeleti
úton államvagyonnak nyilvánították és
kezelését a közoktatásügyi miniszteri
hatáskörbe utalták.**Fodrászok és manikűrösök gyűlése.**
A Nemzeti Munkaközpont keretén be-
lül működő nagyváradai borbély, fod-
rász és manikűr munkások szakosz-
tálya március 5-én este 7 órai kezdet-
tel nagygyűlést tart, amelyre, tekin-
tetlenül a gyűlés rendkívüli fontosságára
kéri az elnökség a kartársnók és kar-
társak minél nagyobb számban való
megjelenését. Tárgysorozat: A vasár-
nap munkaszünetéről 20'0 határozat
meghozatala és a megállapított mi-
nimális munkabérek betartása.**ORSZÁGOS FÉNYKÉPESZETI
HÉT ÉS KIÁLLÍTÁS KOLOZSVÁ-
RON.** MTI jelenti: Április 13-tól 20-ig
Kolozsvárott országos fotóhetet és
fotókiállítás rendeznek. A MÁV a
fotóhetre 33 százalékos vasúti kedvez-
ményt engedélyezett a látogatók szá-
mára.A posta kiadói tanfolyamának meg-
nyitása. Belsőseges, lélekemelő ün-
nepesség keretében nyílt meg március
2-án az újjáélelt nagyvárad m. kir.
postaigazgatóság első kiadói tanfolya-
ma. A Himnusz hangjai után dr. Erdé-
lyi Géza postaigazgató, a nagy-
váradai igazgatósági kerület vezetője,
magasszarnyalású megnyitó beszédet
mondott. Vázolva a tanfolyam jelentő-
ségét, szükségességét és fontosságát.
Bejelentette, hogy a hallgatók igen
mértányos áron való ellátásáról is
gondoskodott, hogy a tanfolyam alatt
anyagi gondoktól mentesítve legyenek.
Utána Plachy Károly postatanácsos
a tanfolyam vezetője rövid beszéddel
üdvözölte a jelenlevőket. A Szózat el-
hangzása után dr. Erdélyi igazgató fel-
olvasta dr. Kuzmich Gáborhoz, a m.
kir. posta vezérigazgatójához ez al-
kalomból intézett üdvözítő táviratot,
majd a visszacsatolt keleti és erdélyi
országgrészek postaszervezési munkájá-
ban különösen kitűnt a jelenleg Nagy-
váradon szolgálatot teljesítő alkalmaz-
zottaknak átnyújtotta a dícsérő okle-
veleket, hangsúlyozva, hogy a magyar
kir. posta vezetősége a jól végzett
munkát mindig elismeri és jutalmazza.**Gyorsírást, gépirást****Szabó Ferenc**
okl. írásszaktanítónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.**Meghívó**A „Szövetség Iparosok Hiteleszövet-
kezete” 1941. március hó 30-án s
amennyiben a tagok határozatképes
számban meg nem jelennek április
6-án mindenkor 11 órakor az intézet
üzlethelyiségében (Ipartestület) rendes
évi közgyűlést tart, melyre a tagokat
tisztelttel meghívjuk. — A közgyűlés
napirendje: 1. Igazgatóság jelentése, 2.
az 1940. évi zárszámadás a felügyelő
bizottság jelentése, az Igazgatóság és
felügyelő bizottság részére felmentvény,
megadása feletti határozat, 3. Új alap-
szabályok megállapítása, 4. Igazgató-
ság és felügyelő bizottság választása,
5. Esetleges indítványok. — A zárszá-
madás és a közgyűlés napirendje a
szövetkezet helyiségében megtartható.
— Nagyvárad, 1941. március 1.
Szövetkezet Igazgatósága.

SZINHÁZ

Hajnalodik

Premiere a színházban

A színmű, amelyet a Színház-egyesület kedd este mutatott be az első eredményes kísérlet a huszonegyedik század román megszállás problémáinak felvonultatására, nagy belső változásainak érzékeltetésére, emberi sorok tükrében. A szerző, Fekete István, nem is erdélyi ember, de bizonyára sürü érintkezése volt Erdéllyel és erdélyiekkel, mert a helyzetek, amelyek a darab létkető elevevénység képeiben feltárulnak, a jellemek amelyek egymással és olykor önmagukkal is harcot folytatnak, kevés kivétellel annyira a valóság talaján állanak és oly élményszerűen hatnak, hogy a volt trianoni határok inneni közönség számára is éppoly meggyőzők és lenyűgözők, mint Budapesten. A Magyar Színházban, ahol a „Hajnalodik” című darab a siker útján elindult.

Háthorizontotán kezdődik, mintba rossz álom kísértene: román csapatok Nagyvárad kapujában állnak, s az összeomlás romjai alatt vergődő elszegényedett magyar urai család rangjelzéstől megfosztott katonatisztagjaival szembe kerül leánytestvérük, aki a nevelésben magyar, de érzéseiben román orvos menyasszonya felesége lesz.

Ebből származnak a tragikus ellentétek, amelyek erős drámai feszültségben vonulnak végig a háromfelvonásos színmű jelenetein. Nemzeti érzések és szerelmek, bűnök és erények, kötelességek és hajlamok, a múlt hagyatéka és a jövő reménye ana és fiv. megértés és türelmetlenség, küzdelem és békeóhaj megrázó tusakodásban robbannak harcba egymással a huszonekét év nehéz emlékü korzakainak és a boldog kibontakozásának ábrázolásában, hogy a végkifejlet, egy jobb igazabb és magyarább kor távlatait villantsa meg a magyar honvédség bevonulásának örömmámorában.

Egy ujságcikk nem lehet idősebb mint ez a színmű, de azt hisszük, emellett időálló is marad, ha nem is

éri el minden részében az abszolút irodalmi színvonalat. Mert egy darab történelmet nyújt és megszületendő tanúsággal szolgál a jövő számára is. Az egyik párbeszédben a magyar igazság tüze ég, a másikban a román öntudatosság és elpusztíthatatlan életerő kísérleties figyelmeztetése dübörög, s a holdogtalan korszak szenvedő hőseit mindenütt az elnyomatás fűtő légköré veszi körül.

Az előadás igen jó volt. Jurik Ica a fő nő szerepben mindvégig mély és igaz hangokat ütött meg és ismét jó drámai színésznőnek bizonyult. Sármaszty Miklós, akinek a darab kifogástalan rendezése is érdeme, rokonszenvesen és közvetlenül létezte a román orvos nehéz szerepét, de már Fülöp Viola a magyar urifilányt elhagyott román pankásasszony ábrázolásánál nem élt mindig a legmegfelelőbb eszközökkel. Igaz ugyan, hogy a szerző ennek a női alaknak a megrozálásánál volt kénytelen leginkább az elképzelés elemeihez folyamodni. A másik kiűnő Berengh Béla is tudta talán eléggé beleélni magát a szurduki öreg román tanító szenvedélyességébe s már a külsőségekben is elmulasztotta a nagyobb illuziókeltésre való törekvést. Fónay Márta sok humorral alakította a nagyváradit szakácsnét, csak fzes beszédéből hiányoztak a bihari árnyalatok v. Molnár Iván a meg nem alkuvó honvédszázados szerepében, valamint Horváth Mici és Főrdősi Juci, Boros Mária, meg a többiek is átgondolt alakításokkal illeszkedtek be a darabot végig megkapó elevenséggel és átérzéssel járó együttesbe.

Külön vonzóerőt kölcsönzött Fekete István színművének a történelmi színhely: Nagyvárad. Különösen a honvédség bevonulásának jelenetében váltott ez ki nagy hatást a helyi közönségtől, amely csaknem teljesen megtöltötte a nézőteret s hol megdöbbenően, hol az elégtételt érzésével figyelte a darab élénk változatosságát perzso jeleneteit és a színpadot — kevés kivétellel — minden dícsérlet megérdemlő teljesítményét. (—r. —a.)

A színházi iroda közleményei:

Szerdán, csütörtökön, pénteken este: **Hajnalodik**. Hosszu és gondos előkészületek után tegnap este mutatta be a színház kiváló együttese Sármaszty Miklós rendezésében Fekete Istvánnak a biharmegyei születésű ironak óriási sikerű briliáns színművét, amelyet a budapesti Magyar Színház eddig már több mint százszor játszott. A Hajnalodik jött és mindenkit meghódított. Az újdonság mindenben igazolta a hozzáfűzött reményeket és a bemutató előadás után ítéelve, a siker itt is biztosítva van. A főszereplők: Jurik Ica, Fülöp Viola, Horváth Mici, Körössy Juci, Sármaszty Miklós, Molnár Iván, Berengh Béla, Felhő Ervin, Eihar, Nándor, Barsy Béla kiváló produkáltak. A Hajnalodik szerdán, csütörtökön és pénteken este folytatja diadalmas útját a bemutató parádés szereposztásában.

Judit kapitulál — szombaton délután 4 órakor Ságody József nagyszerű zenés vigiátékát a Judit kapitulál — amelyet a rádió szombaton este közvetített — szombaton délután 4 órakor kerül színre filléres helyarákkal. Helvárok 90 fillértől 120 fillérig.

Szombaton este operett bemutató Tisztességes Anna. Sándor Jenő leg-

újabb nagyszerű operettje a Tisztességes Anna kerül színre szombaton este a színház kiváló operettgyűjtésével. A Tisztességes Anna előadásának részletes ismertetésére a holnapi számunkban még visszatérünk.

Heti műsor:

Szerda este háromnegyed 8 órakor: **Hajnalodik**. B. bérlet.
Csütörtök este háromnegyed 8 órakor: **Hajnalodik**.
Péntek este háromnegyed 8 órakor: **Hajnalodik**.
Szombaton délután 4 órakor filléres helyarákkal: **Judit kapitulál**.
Szombaton este háromnegyed 8 órakor nagy operett premier: **Tisztességes Anna**. Sándor Jenő nagy operettje. A bérletben.
Vasárnap délután 4 órakor: **Tisztességes Anna**.
Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Tisztességes Anna**.
Hétfő este háromnegyed 8 órakor: **Tisztességes Anna**.

A mozgóképszínházok műsorja

Bélvárosi: Vissza az uton
Korona: Márciusi mese
Apollo: Kék madár.

A nagyváradi Irgalmasrend ünnepe

Szombaton, március 8-án ünnepli a nagyváradi Irgalmasrend alapítójának, Istenes szent János tünnevét. Ebből az alkalomból reggel 8 órakor ünnepies szentmisét mondának szentségkítéssel a rendház templomában. Szentbeszédet dr. Lestyán Endre prelátus kanonok tart. Este fél hét órakor litánia lesz, melynek keretében a szentbeszédet Timkó István segédlelkész mondja. Az Irgalmasrend ünnepére minden hívőt szeretettel meghívunk. Aki a szentgyónást és áldozást is elvégzi és a pápa szándékára imádkozik, teljes búcsuban részesülhet.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MARCHIUS 6.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő, Torna.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Etrend. Hanglemek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 „Bekk Pál, a király földköstölője.” Móríc Pál elbeszéléseiből. Felolvasás
- 10.45 „Hawai.” Czéra Béla etűdása.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
- 12.10 A Rádió Szalonzenekara. Közben
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, időjárás. és vízállás-jelentés.
- 13.30 Kisházy Sári magyar nótákat énekel, kíséri Rác Jozsi cigányzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Ártolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Rendőrszenekar. Vezényel Szöllőssy Ferenc.
- 16.15 Ruszin hallgatóinknak.
- 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Fiala: Három tánc a „Háromszögletű kalap” c. balettből.
- 17.30 „Szántóföldi növények kártevői.” Rádiótanfolyam V. része. „Hüvelyek kártevői. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 17.55 „Magyar őnismeret.”
- 18.00 Bura Sándor cigányzenekara.
- 18.40 „Magyarok Bulgáriában.” dr. Vitéz Nagy Iván előadása.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 „Zenés divattörténet.” Gecső Sándorné előadása hanglemekkel.
- 20.20 Külügyi negyedóra.
- 20.35 „Kisérlet Iglón.” Hangjáték. Mikszáth Kálmán novellája nyomán írta báró Fiedler József.
- 21.40 Hírek, időjárásjelentés.
- 22.00 „Mindenhől egy keveset.” Közvetítés az Ostende-kávéházából. Butola Ede tánczenekara játszik és a Rajkók zenekara muzsikál.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperántó nyelven.
- Utána kb.
- 23.30 Hanglemek.
- 24.00 Hírek.

Budapest II.

- 16.15—16.45-ig Hanglemek.
- 17.30—17.55-ig Schumann: Karneval. Hanglemek.
- 18.10 Angol nyelvoktatás. J. W. Thompson. előadása.
- 18.40 Mária Terézia I. honvédszolgálati zenekara. Vezényel Pongrác Géza.
- Közben
- 19.15 „Egy perzsa éposz költője” (Firduszli) Geréb László dr. előadása
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Hanglemek.
- 21.30 Időjárásjelentés.

Folyóirat-szemle

A Pesti Tőzsde új számában dr. Párniczky Ede vezérigazgató nyilatkozik a tőzsdei helyzetről. Erdekes információkat közöl a lap a részvény záloglevél és kötvénypiacról. A legújabb bankmérlegekről, iparvállalati tranzakciókról, osztalékhírekről, a mezőgazdaság, a vidéki hitelélet aktuális problémáiról stb.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Kiadó azonnalra vendéglő, nyári helyiséggel, alkalmas bármilyen üzemenek raktárnak. Teleki utca 55. szám előtti tér. 931

Adás-vétel

Furógép és hegesztő apparát eladó. Csáky utca 27. Kapalai. 9—1-ig. 973

Rádióamatőröknek Standard 4 + 1 komplett alkatrészek olcsón eladó. Vörösmarthy u. 27. (felső csengő) délután 3—5-ig. 975

Jómeneteli vendéglő, kethelyiséggel eladó. Cim a kiadóban. 976

Aranyat, magas aron veszek, brát, ékszyart javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Kitűnő márkájú pianinot megvételre keresek. Címet kérem a Hedrich szalonba. Rákóczi ut 21. leadni. 945

Különpéle

Ügyvéd, régi magyar és erdélyi joggyakorlattal, széleskörű ismeretsséggel ügyvédi irodába betársúna, irodai vezetést vállalna. Németben, románban is perfekt. Cim a kiadóban. 974

Takarékos gazdasszony Gülbaba és Ellaróza burgonya szükségletét legolcsóbban Jurcsáknál szerzi be. Nagypiacter, telefon 11—96. Vörös és kék hagyma 28 fillér makói fokhagyma 70 fillér, fehér bab 54 fillér. 955

TELLUS óra

megbízható !!!
Kérjen vásárlásnál

TELLUS órát

Burgonya, hagyma, dughagyma, foghagyma szükségletét mielőtt beszerezze, tekintse meg raktáron levő készletemet, ahol a legolcsóbb nap: aron lesz kiszolgálva. Tóth Kálmán Nagyvásártér. Telefon 20—68. 970

Építésszek figyelmébe! „Akrazát” a biztos falszigetelő minden műszlerakásban kapható. Főlerakat: Kovács Károly, Nagyvárad Mikszáth u. 26. 965

Allást nyec

Keresztény gépirónó azonnalra felvétetik, ipartestületi szakosztályi irodában Mezey Mihály utca 4. 972

Fiatall szolgál felvétetik, Nagy Sándor u. 4. portásnál. 971

Kiadótulajdonos: Szent László-Nyomda RT

es felelősszerkesztő. Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.